Sisäministeriö LAUSUNTO SM2016-00031

PO Puiro Johanna(SM) 07.02.2016

Viite

Asia

EU/OSA; Lakivaliokunnan kuuleminen, 9.2.2106 klo 10:45;U 22/2015 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (terrorismin torjuminen)

Sisäministeriö suhtautuu komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi terrorismin torjumisesta sekä terrorismin torjumisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS (terrorismidirektiivi) myönteisesti. Terrorismidirektiivillä luodaan EU:lle yhteinen lähestymistapa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2178(2014) kriminalisointivelvoitteiden ja muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. On tärkeää, että kriminalisoinnit vastaavat rikostorjunnan ja tutkinnan operatiivisia tarpeita ja samalla täyttävät perus- ja ihmisoikeus ja kansainväliset kriminalisointivelvoitteet. Direktiivin ja lainsäädännön harmonisoimisen lisäksi olisi syytä kiinnittää huomiota myös siihen millä suhteessa toisiinsa oikeusseuraamukset terroristisissa rikoksissa tosiasiassa EU-maissa ovat.

Oikeusministeriön arviomuistiossa terrorismirikoksista (OM 1/879/2015) katsotaan, että rikoslain 34 a lukuun tulisi lisätä uusi pykälä, jossa säädetään rangaistavaksi matkustaminen terrorismirikoksen tekemistä varten niin, että myös yritys olisi rangaistava. Terroristista tarkoitusta varten tapahtuvaa matkustamista koskeva direktiiviehdotuksen 9 artikla olisi pidemmälle menevä kuin YK:n päätöslauselma tai Euroopan neuvoston terrorismia koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan kriminalisointivelvoitteet. Direktiiviehdotuksen mukaan kriminalisointivelvoitteen piiriin tulisivat myös ne kotimaahansa palaavat henkilöt, jotka palaavat tarkoituksenaan tehdä terrorismirikos. Tällä saattaisi olla vaikutuksia vierastaistelijoihin haluun palata lähtömaihinsa. Tosin jo nyt konfliktialueella terroristiseen toimintaan epäiltyjä kohtaan voidaan soveltaa laajasti rikoslain 34 a luvun säännöksiä terrorismirikoksista. Ehdotettua kriminalisointia tulkittaessa niin, että kriminalisointi koskisi sitä, jos henkilö palaa kotimaahansa tarkoituksenaan tehdä terroristinen rikos, ei säännös suoranaisesti estäisi esimerkiksi suomalaisen palaamista Suomeen.

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että terrorismin rahoitusta koskevat säännökset ovat linjassa FATF:n suositusten kanssa. Neuvottelujen aikana on kiinnitettävä huomiota terrorismin rahoittamisen kriminalisointivelvoitteen osalta varojen määritelmään. Suomessa terroristivarojen jäädytyslaissa on omaksuttu laaja varojen määritelmä.

Direktiiviehdotuksen 22 artikla koskee terrorismin uhrien suojelua ja auttamista. Näitä ehdotuksia voidaan pitää kannatettavina. Myös suomalaisten uhriutuminen ulkomailla on ollut viime vuosina kasvussa.

Suomen rikoslainsäädäntö vastaa pitkälti direktiiviehdotuksen velvoitteita. Direktiiviehdotuksen mukaisesti kriminalisoinnin piirin laajentuessa ja juttumäärien mahdollisesti lisääntyessä muuttuvassa ympäristössä poliisiviranomaisten työmäärä kasvaa ja tällä on luonnollisesti henkilöstövaikutuksia.

LIITTEET U 22/2015 vp

Asiasanat	terrorismi, rikosoikeus
Hoitaa	**OM, SM, UM**
Tiedoksi	EUE, PE, PLM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK